

مجموعه سنون

اثر

جمعیت علمیہ عثمانیہ

اوچنچی سنہ

نومرو ۲۷

ربیع الاول

استانبول

جمعیت علمیہ عثمانیہ مطبعہ سئدہ طبع اولیٰ شد

۱۲۸۱

۷۸
(مدخل علم ژئولوژی) (مابعد نومر ۲۵)

انهار بیابانده در

کره ارضده تیوز نهر اولوب قاره رده تگون ایدن میاه اشته بو
ال تیوز آغردن دریاه دو کیلور مشهور موسیو بوفونک حسابنه کوره
دریاك بری بری ارزربنه دریایکی ۴۶۰ متر و اعتبار اولاندیغندن
کافه میاه جاریه ۸۱۶ سده در یاری املا ایده ییلور معلوم اوله که
اوروپا نك یوک نهر لری بحر خزره منصب اولان وانسا نهری و بحر
سیاهه اقز طونه ونیره و بحر ازاغنه اقز تن نهر لری اولوب
شمالده واقع بحر ایضه منصب اولان ییوجک نهر دخی دوشینا
نهر یدر اشو ارروپا نهر لردن بعضی لرینک طول بحراری بشیوز
ساعت قدر ایده ده کره ارضك قطععات سائره سنده اولان نهر لره
نسبتله قایل الامتداد درل امر بقا انهاری جمله دن زیاده جسامتلو
اولوب حتی امریقای جنوبی ممالکدن برازیلیاده خط استوا تحتده
دریاه منصب اولان آمازون نهری دنیاده بولتان نهر لک ال جسیبی
اولد یغی معلوم و مشهور در اشو آمازون نهرینک طول بحراری

۹۸۰ ساعت اولوب مصبندن ایچرو طوغری یلکن ایله کیلریدیوز
 التي ساعتك محله قدر كیده ییلورل و امریقای شالیده دخی مېسېسی
 نام نهر جسیم واردر که انك دخی طولی ۸۱۵ ساعت اولوب ۵۶
 ساعت قدری سیر سفاینه صالحدر. اروپانك انك یول نهری و لغا
 نهریدر که طولی ۶۵۰ ساعتدر و طونه نهری ۵۱۰ و سیرده واقع
 ایرتیش نهری ۵۰۰ ساعت امتدادندهدر. طونه نهرینك اوتوز
 شعبه سی ارلوب و لغا نهرینك ایسه اوتوز ایکیدر.
 امریقا سده واقع اوره نوق نهرینك اغزی موسیو هونبولدك حسابنه
 کوره ۲۶۷۴ قولاج یعنی درت میل بحیریدن زیادهدر. اشیو عرض
 نهرینك سیوط نام محله ایلان عرضنك سکر مثیلدر. انهارك
 سرعت جریانری دخی مختلف اولوب نیلك سرعتی وقت فیضانده
 ساعتده بدی یك و سائر وقتده ایکی یك یوز متر در. بعض
 انهار نیل کی معین وقتده فیضان ایدوب ازجه امریقاك یول
 نهرلی و هندستان نهرلی بو قیلدندر. ذکر اولسان اوره نوق
 نهرینك اغزیننه قریب محالده ایکوز الی سنده دنیرو اوروپالور
 ممکن اولوب بو مدت طرفنده وقت فیضانك تخلف ایتدیکی
 کورلماشدر. منبعلری منطقه حاره ده بولسان كافه انهارك رقت
 معینده فیضان ایلمسی اورازده ارقات معینده نزول ایدن کلی
 یغورلردن نسات ایلدیکی جله عنندنه معلومدر. انهار مذکوره
 اغستوس نهایتنه قدر تزايد ایدر فقط نیل طوانه و اسباب سائرده
 مبنی بو موسمه نصکره باشلوب قاهرده ایلولده حد کماله وصل اولور
 و تشرین اواسطنه قدر ارک حالده قارقدن صکره تدنی ایدرک
 نisan و مایس ایلرنده نهایت درجه ده ازالور.

کوالر بیاتنده در

کوالر درت قسمه منقسم اولوب برنجیسی درونلندن نهر مرور
 ایدن یعنی برطرفندن نهر منصب اولوب دیگر طرفندن نهر منشعب
 ارلان کوالر در. اینکجهسی درونته هیچ برنهر منصب ارلیدیغی حالده
 منشعب نهری اولان و ارجنجهسی درونته نهر جریان ایدوب فقط
 منشعب ارلیسان و درونجهسی دخی خارجندن درونته نهر کله یکی
 مثلاً درونندن دخی نهر چیمه یان کوالر در. برنجی قسم کوالر عدد
 و جساتجه دن زاده اولوب اکثریسی اودیهدده و جبال منسلله
 جسمیه جوارنده واقع صحرارده بولتور. اسویچره ده پک چوق
 کوالر اولوب جمله سی بوقیلنددر. اوروپا نك سار بحارلنده دخی بویله
 کوالر چوق اولوب آسیا قاعده نك طرف شمالیستده بو جنسندن
 ایکی بیولک کول واردر. بونلک بریسی چینه ملحق نامارستانده واقع
 نوزسان کولیدر که بت جسمالی ذیلنده ارلوب درونندن ایرتیش نام
 نهر جسمی مرور ایلر و بری دخی بایقل کولیدر که سیرده واقع اولوب
 درونندن انفار انهری جریان ایدر. اشوبایقل کولی اسکی دنیانك
 ال بیولک کوالر دن معدود ارلوب بحر قسمیه سنه شایاندر. زیرا طولی
 یوز ساعتدن و عرضی اون سکر ساعتدن زیاده اولوب عمقی دخی
 الی یوز قدمی قیما زدر. امریقا قطعده سنده دخی بو قسمه داخل
 کوالر اولوب از جمله قنادا ملکتهده سپریور و هرون و اریبه و اوناریو
 کولاری واردر. اینکجهی قسمدن ارلان کوالرک صولری تحت الارض
 بعضی بحرلندن کلوب بونلک مقدارلرینه کوره کوالرک برطرفندن

جریان ایدر: مثلا موسیقو شهرندن انتشار ساعت مسافه بعدنده
واقع السیجره نام کوله ظاهرده بیج بر نهر منصب اولدیغی حالده
دررندن اورویا قطعه سنک الحسیه نهری بولان ولغا منشعب اولور
وتبت جبالنک اتکنده واقع قوقونور نام کوله دخی خاراجدن بر آقرو
کلدیکی حالده اندن ایکی یول نهر جریان ایدر کدماک چیندن بلرور
بحر ژاپونه منصب اولور. اشیو نهرک اسماری حونان و قیانغ
اولوب آسیا قطعه سنک انهار جسیه سندن معدوددر.

اوجنچی قسمدن ارلان کوالره منصب اولان صولر ظاهره خارج
ایمز ایسه ده قهرلنده و باخودان طرفلرنده واقع شقوق انفصالاندن
خروج ایدر و یا خود حرارت شمس ایله تبخیر ایدن صویک
مقداری نهرک کتوردیکی صویک مقدارینه مساری اولوب بو
صورته کواک میاهی نه تراید نه تناقص ایدر. بعض کوالرده بو
وجهملرک ایکیسی دخی واقع اوله یی اولوب نهرک کتوردیکی صویک
ایله صرف اولنور. بویله کوللر جین ممالکنه یقین تانارستانده بولوب
عربستانده واقع بحر اوط ایله بحر خزر دخی بو قیلدندر. امرقا
قلعه سنده دخی بویله کوالر وارد. دردیچی قسمده داخل اولان
کوالرک بیوک دکلدر. سیلان یعنی سرندیب جزیره سنده جبل ادم
نام تپه نک اوزرنده درین صویقی ثابت براق بویله بر کول وارد.
بو جنس کوللر اراضی* ولقایده بولنور.

معلوم اولدیغی اوزره بعض کوالرک صولری طاتلوو بعض سنک دخی
طوزلودر. طاتلو اولنلرک اکریا صولری پک براق و آبی کوللرک
صولری دخی دکن صولرینه مشابه اولور فقط نظرون بحثنده ذکر
سبقت ایلدیکی اوزره مصر الکاسنده بولنان ایکی کوللرک صولری نظرونی

دخی حاید ر . کوالر دن جریان ایدن نهرلر ناقل ایلد قلیری
 مواد اجنبیه بی انده ترک ایلدکلرندن جسامه قریب بولسان کوالره
 زیاده مواد منتقل اولوب بنأعلیه بونلر اوده واقع کوالردن آل مواد
 مذکوره الله مملو اولورل . اشته بو سیمه منی چوق کوالر واردرکه
 نصفه قدر طولش و یا خود تماماً طولی درجه سنه کلمشدر
 و بعضی کالرک دخی صوری بر طرفدن تدریججه ازمقده در .
 از جمله امریکای جنوبینک ال یوک کولی اولان نئیفاذا و قتیاه بحر
 خزر قدر طولاً ۱۴۰ و عرضاً ۵۰ ساعت وسعتده اولدیغی حالده
 تناقص ایدرک الان طولی ۷۰ و عرضی ۲ ساعت قلمشدر . بونک
 صوبی غایت اجی اولوب شعبه لری دخی یوقدر . مکسیداده واقع
 کوالرک دخی کندیجه کوچلیدیکی مسلدر . لکن بومقوله حالانک اعظم
 و اغریبی بحر خزرده مشهود اولمشدر شویله که بحر مذکورک سطحی
 بحر محیطه نسبتله الچی اولوب کنارلری و جوانب اربعه سی
 لایقینه کشف و معاینه اولمشد قده کرک اور ارده بولسان
 حیوانات بحریه بقیه لردن و کرک زمینک جنس و هیئت و احوال
 سائره سندن بحر خزرک میاهی کندیجه تناقص ایلدکده و قره دکر ایل
 ینلرنده پک چوق محله ضمیمال یعنی صیغ کوالر و قومساملر موجود
 اولدیغنه نظراً ازمنه سالفدهه اشبو ایکی دکرک متصل اولدیغی
 استنتاج قلمشدر و اصول هندسیه ایله کف و تحقیق ایلدیغی اوزره
 الحاقه هذه بحر خزر بحر سیاهدن ۲۸۳ قدم الچقدور و بحر خزرک
 جانب شرقیسنده خوقند و بخارایه تابع تخمیناً الشمس ساعت
 مسافده بحر ارال نام کول واردر . اشبو کوالک وسعتی هر نقدر بحر
 خزردن اقل ایلدهه صولرینک اجیای و رکیب کیویلری برجنس

و در جهه اولوب بیلری دخی مستوی و قوم سال و ضحال مالجه دن
 صبارتدر و اور و پا قطعہ سنک الیونک نهری اولان و لغا ایلہ
 بر قاج دیگر کو چک پالری بحر خزره د کلور بحر ارالہ بحر خزر
 یعنی غرب طرفدن هیچ بر نهر کلوب فقط شرق جانبندہ واقع
 ما راء النهر ما لکن کلان بر قاج نهر اکا منصب ایلسته و قرائن
 سائرہ یہ نظرا ذکر اراسان ارال کولی بحر خزر دن مفرز ایلستی
 ایجاب ایدر . اشبو حالات علم ژئولوژیجه ثبت ایلدقدن بسقه
 تواریخ معتبرہ ایلہ دخی مبرہندر . شوله کده ذرخ مشهور هر دوت بحر
 خزر دن بحث ایدر ارال کوانی هیچ قاله الماسندر و ابو کوله
 منصب اولان نهر دن برینک بحر خزره واصل اولد بغنی بحر
 ایلندر و میلاد حضرت عباسدن ۱۳۸ سنه مکره کلان بطلیموس
 تألیف ایلدیکی جغرافیا سنده بحر ارال ایلہ بحر خزر متصل ایلہ رق
 کوسنمیلندر و ابوالفدا دخی هجرتک ۵۵۸ تاریمده تألیف ایلدیکی
 جغرافیا خریطه سنده اگرچه بحرین مذکورین مفصلا اراانه
 اولمش ایسه ده فاصله لی جزئی اولوب ذکر اراسان ناریندن
 بوانه دکین اول فاصله خیل توسع ایلندر . هر نه حال ایسه ازمنه
 قدیمده ذکر اراسان دکرزلک اچی دخی بحر واحد اولوب الیوم بر
 چوق انهار بحر خزره و ارالہ دکلمکده ایستده . تلردن تبخیر ایدن
 صویک مقداری زیاده ایلدقدن صواری کتد بکده تناقص ایلدیکی
 کیفیات ثابت دندر .

عربستانده واقع بحر لوطک صواری دخی ازالقده در . اگرچه شریعه
 نام نهر صغیر اکا منصب اولور ایستده شمسک حرارتیله زیاده
 مقدار صوتبخش ایدر و اول جوارک اراضیسی ازمنه سالقده نیچه

انقلابات کورمیش اولدیغندن مذکور کول انقلابات من بوره دن اقدم
بحر احمر ابله متصل بولمیش اولدیغنی ملحوظدر و منهد سینک
تحقیقات راقعه سنه نظرا اشبو بحر لوط افی دکردن در روز مترو یی
بشیوز ذراع الحقی بولمیشدر.

(تاریخ ملوک فرس قدیم)

کیروس

یونان مؤرخلریک قولنه کورم کیروس ملوک فرسک برنجیسی اولوب
پدری ایران اصلزاد کاندن و کیانیان سلاله سندن قامیس ووالده سی
مدای (اذریبجان و عراق بحجم) شاهی اولان استیاغک کریمده سی
مانداندو کیروس تاریخ میلاددن بشیوز طقسان طقوز سنه مقدم
قدمنه سادء عالم شهود اولوب صورت تربیت و تعلیمه دائر مورخین
یونان بینده اختلافات کثیره واردر. نسبتله اصح روایات کورینسان
هرودوت قولنه نظرا سالف الذکر استیاغ حفیدی ارلان اشبو کیروس
هنوز رحم مادرده ایکن ایلمده بونک کلا اسیمه قطعده سنی ضبط
و تسخیر ایدجکنی کوردیکی بعضی روایان استدلال ایتیمیله اهلاکنی
تصمیم ولادتینی متعاقب اعدام اولفق ارزره وکلا و اقرباسندن
معتمدی بولان ارباغ نام کسندیه تسلیم ایلدی. مرقوم ارباغ دخی
اشبو طفل معصومک. النفس اراقده خون ناحقه مباشریدن
اجتناب ایلدیکندن بونی مشار ابله استیاغک صغرچوبانی اولان بر